

మన-చేరూ 'కవిత్వ'

“బాబూ!...ముసిల్మాన్లు... కళ్లనరిగ్గా
కనపడవు. సింహ్యాద్రి కోటిక్కెట్టు
తెచ్చిపెట్టవూ పిటాపురానికి;
కంఠంలో వాణుకు. ప్రాధేయత...
దైన్యం... వీరవం. నన్నేమో అనుకుని
వెనక్కి తిరిగి చూశాను నన్ను కాదు.

“అదెంత పని! చిటికెలో తెస్తాను.
డబ్బులిప్పు. ఇక్కడే నిలువో.
క్షణంలో పట్టుకొస్తాను.” అభయమిస్తు
న్నట్లు అన్నాడతను.

నే నతనివేపు చూశాను

గళ్లలుంగీ ... తుమ్మమొద్దులాంటి
వర్ణని బలిష్ఠమయిన శరీరం... మెడలో
తాయెత్తు ... డబ్బు జుత్తు .... రంగు
బనియినో.... కంఠం కూడా కర్కశం
గానే ఉంది రొడీల... బిందీలా... ఏక
పాతెటలా కవిస్తున్నాడతను.

అవ్వ - అతవరహా కేతితో పట్టు
కున్న గుడ్డసంచీని కింద పెట్టించి.
దానిలోంచి మాసిపోయిన... చిరిగి
పోయిన గుడ్డల మడతలు ఒక్కొక్కటి

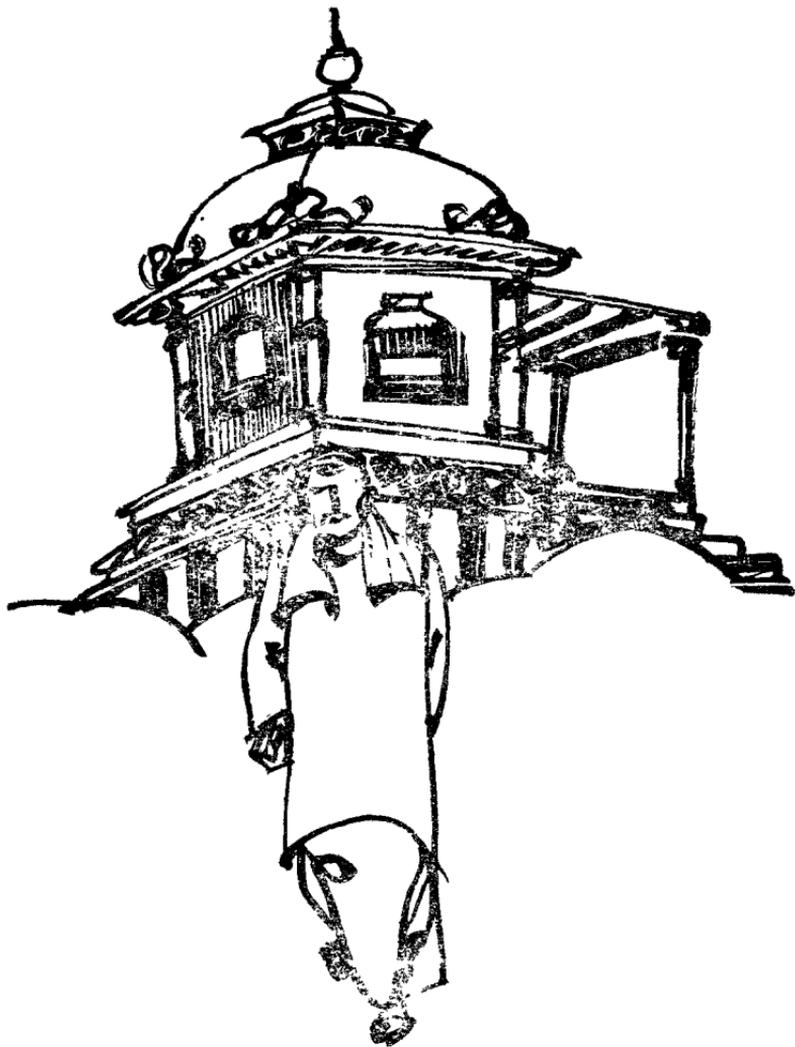
తీసి పక్కన పేరుస్తూంది. చివరికొక
మడతను విప్పింది. వాణుకుతున్న
వేళ్లతో... భయంగా.... ఆత్రంగా...
ఓ నిమిషానికి ఆమె వెదుకుతున్నది
వేళ్లకి దొరికినట్లుంది.

“ఇది... యిరవై రూపాయల నోచీనా
బాబూ!” కళ్లకడ్డంగా పత్తి పట్టుకుని
చూస్తూ- చూపిస్తూ- డిగిందామె.

“దానవ్వా.”

ఆ నోటు ఆమెలాగే నలిగిపోయి
ఉంది మడతలుపడి ఉంది. మాసిపోయి
ఉంది. ఏ క్షణంలో అయినా చిరిగి శీథిల
మయ్యేలా ఉంది. కళ్లలో ప్రాణాలు
నిలువకున్న ఆ అవ్వ-బహుమతికోసం-
వృద్ధావ్యం అనే శీర్షిక కనువుగా
ఉండేటట్లు మంచి చిత్రకారుడు సమర్థ
వంతులగా గీసిన ఒంటిగీత బొమ్మలా
ఉంది.

అతను ఆ నోటుని అవ్వచేతుల్లోంచి
గెద్దలా తప్పకుపోయాడు. క్షణంలో

ఊరంత పందిరి వేశారు. పక్క
ఊళ్ళనుంచి కూడా వచ్చారు జనం.

ఈ కుద్దగే బ్రాహ్మణులు మూర్తి
ఊరిన, ఊరిపై బయట లేచి, నాట
పరిచను నాత్యాలు చెప్పి పున
చంద్రారావుగారి కన్నుడుకు ఈ ఊరు
గర్వపడుతోంది' అన్నాడు అవేశంగా

చంద్రారావుగారి ప్రోత్సాహంలో,
బైతన్యనంకమైన అయిన దిర్భకత్వం
తోనే తాను మరికీ జనలు గుడి కట్టాలని
నిలంపు కలిగించాడీ. వాడి సారధ్యంలోనే
ప్యరలో ఊళ్ళో; రోడ్డు బ్రిడ్జి, ఇవన్నీ
చూపుకొట్టుకోవాలనీ మనవి వేశాడు.

దానికి మంజూరీచెం చిలవలుపలలు

చేర్చి, చంద్రారావుగారు దేముడి కంటే ఎక్కువనీ, మరికొన్ని మంచి లక్షణాలుంటే దేముడు కూడా చంద్రారావు గారంత గొప్పవాడవుతాడనీ కవిత్వం చదివాడో పంచరత్నాల కవి.

వింటున్న చంద్రారావు పళ్ళు గిట్టకరిచి పట్టుకున్నాడు. కోపంతో అతిని పెదపులు వణుకుతున్నాయి.

ఒకసారి జనాన్మంతా కలయజూశాడు. ఆదిగో! ఆ పెద్దాయన! ఒకనాకప్పుడు తన పంది ఆయన పొలంలో బడి నాలుగు మొక్కలు పెకిలించేస్తే, తనని చెట్టుకి కట్టేసి పందిని బాదినట్లు బాదినవాడు!

ఇదిగో! ఈ పెద్దమడిసి! వాళ్ళ దున్న పోతు వేసిన పేదను తన వెళ్ళాం ఆశపడి ఎత్తుకొస్తుంటే, ఆమెని ఆపి, దున్నపోతులా రంతెలు వేసి, ఆ పేదని ఆమె మొహానికి పులిమి తోలేసిన దొర్నాగ్నూడు! ఇదిగో అక్కడ ఆ అయ్యగారు! ఇదిగో ఇక్కడ ఈ యమ్మిగారు! వీళ్ళందరూ తనని ఎలా చూశారో వీళ్ళనే గుర్తులేదా! అదంతా మర్చిపోయి, ఇవాళ తనకి ప్రహ్వారధం పట్టడానికి సిగ్గులేదా!

చూపులు ఇంకా వెనక్కిపోయాయి. షాక్ తగిలినట్లు ఉలిక్కిపడ్డాడు. చంద్రారావు- వెనకగా, అందరికంటే వెనకగా వెంటిచేక్కట్లు, ఇంకా పనిగా కళ్ళలో ప్రాణాలు పెట్టుకుని ఉన్నట్లున్న

ఆయన భార్య, దొక్కలెండి ఉన్న ఆయన పిల్లలూ!

అవేశం అణుచుకోవడం కష్టమై పోయింది చంద్రారావుకి.

“పెద్దలందరూ నన్ను చంద్రారావని మన్నిస్తున్నారు. నేను చంద్రదిగాడిగా ఈ ఊళ్ళో బతికిన సంగతి చాలా మందికి తెలుసు. బతుకుతూ చచ్చిన సంగతి మాత్రం మీకు తెలియదు గానీ నాకు తెలుసు. మనిషిగా పుట్టి, పంది కంటే హీనంగా చూడబడ్డవాడు ఈ చంద్రదిగాడు.

నాకింకా బాగా గుర్తుంది.

ఈ గుడి కట్టడానికి శ్రీకారం చుట్టి నమ్మిండు రాళ్ళెత్తిన నేను, ప్రాకారం వూర్తికాగానే ఇక గుళ్ళోకి రాకూడదనీ, నేను అడుగుపెడితే గుడి మైలుపడి పోతుందనీ అన్న పెద్దలే ఇవాళ నా ఆసుగు కి చుడుగులొత్తడం చిత్రంగా ఉంది. గుళ్ళోకి రాకూడనివాడే ఇవాళ విగ్రహ ప్రతిష్ఠాపనలో ముఖ్యవ్యక్తి అయినాడంటే నవ్వు వస్తోంది, ఏడుపూ వస్తోంది

నేను అంటు నివాణ్ణి అన్న పెద్దలే ఇవాళ నాకోసం వంటలు చేయించి, నా ఎంక్రితోజనం కోసం తంటాలు పడటం గుర్తుంది నాకు.

అసలు ఈ గుడి కట్టించడం కోసం భూములమ్మింది వెంకటేశ్వర్లు గారనీ, నేను జంతువుకన్నా హీనంగా బతికిన రోజుల్లో నన్ను మనిషిగా చూసింది

మాయమైపోయాడు. ఓ నిమిషం వరకూ నాకు నోట మాట రాలేదు.

“అవ్వా!” జాలిగా పిలిచాను.

“ఏంటాబూ!... టిక్కెట్లు తెచ్చేశావా! అప్పుడే...?” ఆమె గొంతులో ఎంత ఆనందం! ఎంత రిలీఫ్! బాధగా ఆన్నాను. “నేను అతన్ని కానవ్వా. అవ్వా! అతనెవరో నీకు తెలుసా? మీవాడేనా?”

“అతను నాకు తెలీదు నాయనా...”

“అయ్యో! ఎంత బొరపాటు చేశావవ్వా! చుక్కా మొహమూ తెలియని వాడికి అంత డబ్బు యిచ్చేవా.... ఏమిటి నీ నమ్మకం?”

అవ్వ కళ్లలో నీరు చిమ్మింది. ఆ గజబిళ్లలో స్పృహయతతో కూడిన భయం. “నమ్మక చేయగలిగిం దేముంది? నేను టిక్కెట్లు కొనుక్కోలేను....” దీనంగా అందామె

“మీ వాళ్లవరయినావొచ్చి నిన్ను రైలెక్కిస్తే బాగుండేదవ్వా....”

“అల్లడికి శలవు దొరకలేదయ్యా. అమ్మాయిని చూసిపోదామని బీమిలీ వొచ్చాను వారం కిందట. ఇంతలో కోడలుకి బాగులేదనీ వెంటనే వొచ్చిమనీ అమ్మాయి కార్డువాళాడు. అదాటున బయలుదేరాను. బీమిలీలో బస్సెక్కించారు అమ్మాయి అల్లడూ. అతగాడికి శలవివ్వలేదు. అవతల కోడలెలా ఉందో? అదాటున బయలుదేరిపోయాను. శలవు దొరికితే అల్లడొచ్చి రైలెక్కించేవాడే. ఐనా-

బాబూ .... ఇందరు మనుషులుండగా యీ ముసలిదాని కెందుకు భయం? ఒక్కరేనా మంచివారుండరా? ఈ ముసలి ముందని ఆ మాత్రం టిక్కెట్లుకొని రైల్లో కూర్చోబెట్టరా?” తెచ్చుకున్న ధైర్యం... చిరునవ్వు... ప్రపంచంమీద... మనుషుల మంచితనంమీద అపరిమిత మయిన విశ్వాసం! ఒక్క క్షణంలో - నా హృదయంలో ఎంతో కదలిక.

డబ్బు ఎగరేసుకుపోయిన అతను విశ్వయంగా దుర్మార్గుడిలాగే ఉన్నాడు. ఇటువంటి అవకాశాలకోసమే రాబిందులా ఎదురుచూసే వాడిలా ఉన్నాడు. ఈ డబ్బు పట్టుకుపోయి అతను తాగేస్తాడు. జూదం ఆడేస్తాడు. పైసాకూడా మిగలదు కొంచెంసేవటిలో. అతను అవ్వముఖం అయినా చూడడు. అసలతనికి అవ్వ గురై ఉండదు. మరచిపోతాడు.

అవ్వ :

నిముషాలు.... గంటలు గడుస్తున్నా ప్లాట్ ఫారంమీద - ఎన్నటికీ తిరిగిరాని అతనికోసం కళ్లలో వత్తులు వేసుకుని... అతను తీసుకురాని టిక్కెట్లుకోసం ఆత్రంగా నిరీక్షిస్తూనే ఉంటుంది - నీరసంగా.

రైళ్లు వొస్తూంటాయి ... వెళ్లిపోతూంటాయి.

కాలం గడిచిపోతూంటుంది .... భారంగా .... నిష్పలంగా.

మనుషులు వొస్తారు. . వెళ్లిపోతారు.

అతను మాత్రం రాడు. టిక్కెట్లు మాత్రం లేదు.

అప్పదగ్గర ఆ యిరవయ్యా తప్ప యింక దబ్బులేవు కనుక .... ఆకలికి మాడిపోతుంది. వ యో భా రం .... వృద్ధాప్యం.... నీరసం.... శోషించి పడి పోతుంది. అభిమానం అడ్డువస్తుంది తన ఆవదనీ అనహయస్థితిని చెప్పకుని చేయి జాచేందుకు. ఆతనికోసం .... ఎవరో తెలీని అతనికోసం .... అతను పట్టుకు రాని టిక్కెట్లకోసం.... చిల్లరకోసం.... మనుషులమీద నమ్మకం చంపుకోలేక .... అలాగే .... అలాగే .... ఆశగా .... ఎదురు చూస్తుంటుంది.

ఆకలి... దాహం .... నీరసం .... నిస్పృహ... అన్నీ వస్తాయి. టిక్కెట్లు తప్ప.

అటు చూశాను సింహాద్రి హ్యూ దాలా పెద్దదిగా ఉంది హ్యూలో అతను కని పించడంలేదు చటుక్కుననోరుజారాను. "అవ్వా! ఒకవేళ అతను టికెట్ పట్టుకు రాకపోతే?"

"ఇక్కడ .... యిలా చాలాలే. ఇంక నా దగ్గర కొస్తబ్బులు కూడా లేవు. ఐనా ఎందుకు పట్టుకురాడు?"

పట్టుకు రాకపోతే.... ఆకలికి అరిమ టిస్తూ.... దాహంతో ఎండిపోతూ... నిరాశతో నీరసించిపోయి .... నిస్పృహగా.... ఆమె కన్నుమూసేస్తూ... ఆకన్నీ ప్రపంచాన్ని మానవ శాంతిని కలిపిస్తుంది ...."

ఎదవ ప్రపంచం... ఎదవ మనుషులు... అంతా మోసం.... కన్నతల్లి కళ్లలోనే శారం కొట్టే కల్ల మనుషులు.. కడుపుమంట .. గుండెమంట .... అన్నీ దహిస్తూంటే - కనిగా కపించి ... నెలకూలిపోతుంది. అవ్వ - అశ రాలిపోతుంది.

త్రుళ్ల పడ్డా నొక్కసారి. వొడ్డెద్దు. అలా జరక్కదదు, అవ్వ అలా డిక్కు లేక. చనిపోకూడదు. ఈ ప్రపంచాన్ని... మనుషులని... కపించకూడదు.

"మద్రాసునుండి హోరా వెళ్లరైలు.." నేను వచ్చిన రైలు బయలుదేరు తుంది. నేను అవ్వకి టికెట్ కొనితేలేను. ఆమెను రైలెక్కించలేను.

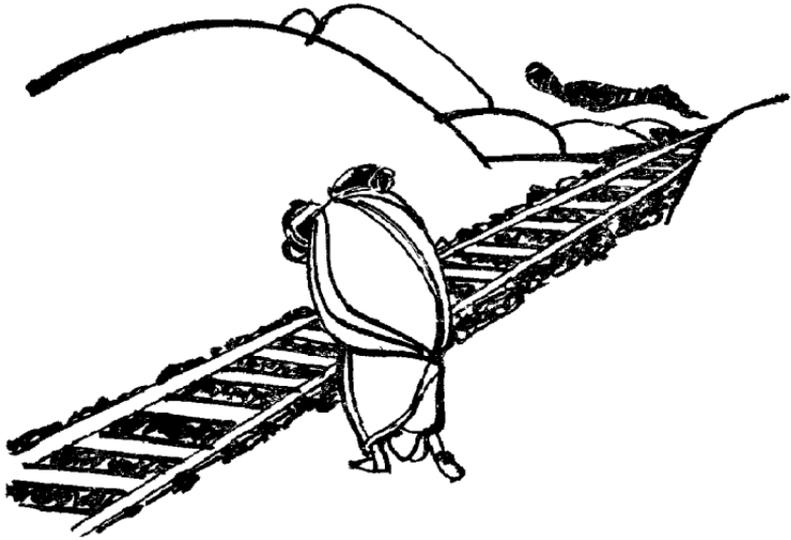
పరుగున వెళ్లి కదులుతున్న నా రైలు లోకి గెంతాను,

అవ్వ... అక్కడే.... అలాగే.... ఎదురుచూస్తూ ఆశగా....

నా హృదయం విచారమయింది. నన్ను నేనే నిగ్రహించుకోలేకపోతున్నాను. గుండె బరువెక్కి.... హృదయం ఆర్ద్రమై... కళ్ల కన్నీళ్లు వర్షింపేటట్లు న్నాయి. ఆ కన్నీటిని నిరోధించేందుకు - నీటుని చేరండి - గట్టిగా కళ్ల మూసు కున్నాను

మళ్ళీ నా అంతరంగంలో ఆలోచనం కదలికలు. ఆహా దృశ్యాలు.

"అవ్వా!"
"ఎవరు బాబూ?"

“నేనే ఆవ్వా! టిక్కెట్టు తెచ్చాను. మిగిలిన డబ్బు యిడుగో. వదలె లెక్కెస్తాను.” చేయి ఆనరా యిచ్చాడు. ఆమెను మెల్లగా నడిపించి - భద్రంగా రైలులో కూర్చోబెట్టాడు.

“నే వాస్తా నవ్వా....”

“మంచిదిబాబూ!..” ఆమె కళ్ల నిండా ఆనందబాష్పాలు.... వాటినిండా కృతజ్ఞత.... ప్రేమ.... అభిమానం.... వాత్సల్యం.... “దేముళ్లారక్షింనావు బాబూ.... నువ్వు లేకపోతే ఏమయిపోయే దానో.... వెయ్యేళ్లు చల్లగా బ్రతుకు. మా మంచినాయనవి - నీలాటివాళ్ళు భూమ్మీదున్నంకకాలమా మంచి బ్రతికే ఉంటుంది. కలకాలం చల్లగా జీవించు నాయనా....” బోసినోటితో - నిండు దీవెనలు. “అమ్మకడుపు చల్లగా.... విడ్డాపాప

లకో.... వెయ్యేళ్లు వర్దిల్లు....” ఎంత బావుంది అవ్వ అలా దీవిస్తూంటే! వెన్నెట్లో స్నానం చేస్తున్నట్లు; అమృతం ఆస్వాదిస్తున్నట్లు; పసివాడినై అమ్మ వాడిలో అడుకుంటున్నట్లు.... ఎంత హాయిగా ఉంది... అవ్వ ఆకీర్షిస్తుంటే! నా మనసు తేలికయింది. నా హృదయానికి హాయిగా ఉంది. బాను.

ఎప్పుడూ - మంచే బాగుంటుంది. చెడు - ఎప్పుడూ ఏమీ బాగుండదు. అందుకే... ఊహయినా, కథయినా, కల్పనయినా - కీడుకి మంచిచేసేటట్లే ఉండాలి - మంచికి కీడు చేసేటట్టుండకూడదు. ఎంత మంచి నిజం!